

Jaarverslag 2022

Inhoudsopgave

1. Over ons	3
Doel	3
Organisatie	3
Samenwerking en lidmaatschappen	4
Sponsoring	5
2. Lotgenotencontact en patiëntenondersteuning	5
Telefonische hulplijn en e-mailconsulten	5
Facebook-groepen	6
Webinars	6
3. Informatievoorziening en voorlichting	6
Beurzen en congressen	6
Video's met bekkenbodemoefeningen	7
Magazine Bekkenbodem op de Kaart	7
Nieuwsberichten	8

COLOFON

Postadres Stichting Bekkenbodem4All
Postbus 91
4000 AB Tiel
Telefoon (030) 656 96 30
Website: www.bekkenbodem4all.nl

E-mail: info@bekkenbodem4all.nl
KvK Rotterdam: 243 20 275
Fiscaal nr: 816311663

Bank: NL21 ABNA 05 95 46 77 41

Hoofdredactie: Monica de Heide

Vormgeving en
fotografie: Marlies Bosch

Jaarverslag met bijdragen van:
Tine van den Bos
Thea Boele
Marlies Bosch
Monica de Heide
Lena Hillenga

Sociaal Jaarverslag 2022

Stichting Bekkenbodem4All

1. Over ons:

Doel

Stichting Bekkenbodem4All (B4A) zet zich in voor volwassenen en kinderen met bekkenbodemplachten en voor vrouwen met gynaecologische klachten, door het versterken van de positie van de patiënt zodat deze zoveel mogelijk de regie over haar of zijn aandoening en eigen leven kan blijven voeren.

B4A doet dit door:

- het ondersteunen en met elkaar in contact brengen van lotgenoten;
- het geven van objectieve informatie en voorlichting;
- het behartigen van de belangen van patiënten, i.h.b. het bevorderen van wetenschappelijk onderzoek.

De doelgroep van B4A bestaat uit één miljoen mensen waarvan 400.000 hulp zoeken. Dat betekent dat 600.000 mensen nog niet in beeld zijn van de hulpverlening en (mogelijk in hun eentje) lopen te 'tobben'. Dat is jammer, omdat er steeds betere behandelopties zijn. Het blijft dan ook een voortdurende uitdaging voor B4A om de bewustwording te vergroten en mensen aan te zetten om hulp te zoeken als zij met deze aandoeningen te maken krijgen. De meest voorkomende klachten waar de doelgroep mee te maken krijgt, zijn:

- klachten bij plassen en poepen (incontinentie, retentie, verstopping);
- verzakkingsklachten (blaas, baarmoeder, darm);
- gynaecologische klachten bij vrouwen;
- prostaat- en plasklachten bij mannen;
- chronische pijnklachten in (onder)rug, buik en bekken(bodem)gebied;
- seksualiteits- en intimiteitsvraagstukken.

Organisatie

De volgende personen zijn in 2022 actief geweest voor het bestuur van Bekkenbodem4All:

- Tine van den Bos, voorzitter
- Lena Hillenga, penningmeester en tevens verantwoordelijk voor relatie- en sponsormanagement
- Thea Boele, secretaris en tevens verantwoordelijk voor hulplijn en e-mail-consult, beurzen en coördinatie vrijwilligers
- Nicole Schaapveld, algemeen bestuurslid en adviseur (afgetreden per 30-12-2022)

In het bureau zijn de volgende personen werkzaam geweest:

- In het bureau zijn in 2022 verder werkzaam geweest:
- Monica de Heide, bureau- en projectcoördinator en uitvoerend secretaris van bestuur
- Marlies Bosch, communicatie, p.r. en belangenbehartiging
- Administratiekantoor APN voor het secretariaat, de boekhouding en donateursbeheer

Daarnaast mocht Bekkenbodem4All in 2022 weer rekenen op vrijwilligers en ervaringsdeskundigen die actief waren op het terrein van lotgenotencontact, voorlichting en belangenbehartiging.

282 donateurs ondersteunden Bekkenbodem4All in 2022 financieel. Ook zijn er eenmalige donaties gedaan.

Medische Advies Raad (MAR)

De MAR staat het bestuur van Bekkenbodem4All eveneens bij, o.a. in de strategieontwikkeling en -uitvoering, door inhoudelijk advies bij medische vragen, en door bijdragen aan artikelen en webinars. Deze contacten zijn in 2022 verlopen via digitaal overleg. Hoogtepunt dit jaar was de bijdrage van de MAR-leden aan het webinar over chronische bekkenpijn. Ook hebben de MAR-leden belangrijke bijdragen geleverd aan de publicaties van Bekkenbodem4All, zoals de themanummers 'gynaecologie' en 'duurzaamheid' van het magazine Bekkenbodem4All en de herziene brochure over de Bekkenbodem. Via de 'MAR is het 'Bekkenpijn-team 2.0' actief, waarbij een deel van de MAR-leden samen met het bestuur van Bekkenbodem4All bekijkt hoe de richtlijn Chronische Bekkenpijn vormgegeven kan worden in concrete multidisciplinaire zorg voor patiënten. Er is duidelijk veel behoefte aan goed geregelde en gestructureerde zorg voor mensen met bekkenpijn. In 2022 heeft de MAR tevens een nieuw huishoudelijk reglement vastgesteld. De leden van de MAR zijn Caroline Vos (gynaecoloog, ETZ), Manon Kerkhof (gynaecoloog, Curilion), Fetske Hogen Esch (bekkenfysiotherapeut, F-Act Pelvic Pain Clinic), Huub van der Vaart (urogynaecoloog, UMC Utrecht), Alec Malmberg (gynaecoloog, UMCG), Bert Messelink (uroloog en seksuoloog, MCL), Gea Willems (continentieverpleegkundige), Bram ter Harmsel (gynaecoloog, Rooseveltkliniek), Bob Bloemendaal (chirurg, RDGG), Zlatan Mujagic (MLD-arts, MUMC), Marjo Ramakers (seksuoloog/arts, Censere) en Jackeline Russ (huisarts).

Samenwerking en lidmaatschappen

De samenwerking met andere organisaties is in 2022 verder geïntensiveerd en dit heeft veel resultaat opgeleverd. Hoewel B4A een relatief kleine patiëntenorganisatie is, lukt het op deze manier toch om steeds meer doelen te bereiken (zie inhoudelijk onder de paragraaf belangenbehartiging). Dankzij de grotendeels digitale verbindingen was het in 2022 weer mogelijk om zonder al te veel reistijd toch constructief te overleggen. Allereerst is er contact met patiëntenorganisaties die zich met aandoeningen bezighouden die ook direct of indirect aan de bekkenbodem verbonden zijn, zoals de Incoclub, Olijf, DON en Stomavereniging. Het is goed gelukt om de werkzaamheden efficiënt af te stemmen en vooral om gezamenlijk op te trekken bij onderwerpen, van HPV tot hulpmiddelenbeleid. Bijzonder gewaardeerd wordt het lidmaatschap van de Patiëntenfederatie Nederland (PFN) vanwege de collectieve belangenbehartiging, en de ondersteuning door PGO Support (o.a. op terrein van cursussen en trainingen). Daarnaast is er regulier contact met de beroepsorganisaties van de artsen, vooral de NVOG (gynaecologie, waaronder de werkgroep bekkenbodem) waarmee we ook in 2022 veel gelegenheid hebben gehad om aandacht te vragen voor het patiëntenperspectief. Ook met vertegenwoordigers van huisartsen, urologen en (MLD- en proctologie-)chirurgen is er afstemming. Belangrijk is verder de samenwerking met de beroepsorganisatie van de bekkenfysiotherapeuten NVFB, o.a. over de totstandkoming en verspreiding van onze video's met bekkenbodemoefeningen.

Internationaal wordt Bekkenbodem4All vaak gevraagd om bijdragen en samenwerking. In 2022 is onze deelname aan de World Federation for Incontinence and Pelvic Problems (WFIPP) voortgezet, hetgeen o.a. heeft geresulteerd in bijdragen aan een webinar in het kader van de World Continence Week. Door te leren van de zusterorganisaties in andere landen hebben wij de voorlichting aan patiënten kunnen verbeteren. Ook de samenwerking met IUGA (koepel van uro-gynaecologen) is voortgezet en uitgebreid.

Allereerst is er de deelname aan de Patient Advisory Council en de Patient Website Working Group. Daarbij is o.a. bijgedragen aan patiëntenfolders, die we ook weer goed voor onze eigen website kunnen gebruiken. Verder is B4A lid van het Local Organising Committee voor het internationale IUGA Congres dat in juni 2023 in Den Haag zal plaatsvinden. B4A zal meewerken aan een van de wetenschappelijke sessies (effective and inclusive shared decision making) en is mede-organisator van het Public Forum op 24 juni 2023, bestemd voor (toekomstige) patiënten die meer willen weten over verzakkingen en incontinentie. Deze informatieve en feestelijke avond zal de invulling zijn van de tweejaarlijkse Nationale Bekkenbodemdag.

Ten slotte is Bekkenbodem4All aangesloten bij de Europese Urologen Associatie EAU en lid van het Non-neurogenic Female LUTS Guidelines Panel. Dit heeft in 2022 geresulteerd in de vaststelling van 'guidelines on the Management of Female Non-neurogenic Lower Urinary Tract Symptoms' waarbij o.a. de volgende onderwerpen aan de orde kwamen: 'Diagnostics, Overactive Bladder, Stress Urinary Incontinence, Mixed Urinary Incontinence, Underactive Bladder, Bladder Outlet Obstruction, and Nocturia'. Wij zijn blij dat we in deze richtlijn het belang van duidelijke, volledige en onafhankelijke patiënteninformatie hebben kunnen

vastleggen. Deze richtlijnen helpen ons ook goed verder bij onze belangenbehartigende taak in Nederland. Bekkenbodem4All heeft ook een bijdrage geleverd aan het internationale EAU-congres dat in juni 2022 in Amsterdam plaatsvond, door te spreken op een wetenschappelijke sessie over incontinentie en duurzaamheid in Nederland.

Het netwerk en de inhoudelijke expertise die Bekkenbodem4All hierbij opbouwt, is ook weer goed bruikbaar voor de uitvoering van onze eigen taken, met name op het terrein van informatievoorziening en belangenbehartiging.

Sponsoring

B4A dankt de volgende sponsors voor de plezierige samenwerking in 2022

- Abena is specialist in dagelijkse verzorging en beschermingsmiddelen. Al meer dan 25 jaar leveren ze incontinentie- en huidverzorgingsproducten aan zorginstellingen en thuiszorgorganisaties.
- Attends BV heeft meer dan 40 jaar ervaring in het bieden van incontinentiebescherming aan consumenten, zorgmedewerkers en professionals in de gezondheidszorg overal ter wereld.
- BENU Direct; Hulpmiddelenzorg geeft advies op maat en levert medische hulpmiddelen.
- Essity SCA HP Zeist B.V. is een wereldwijd hygiëne- en gezondheidsbedrijf, toegewijd om het welzijn te verbeteren door middel van toonaangevende hygiëne- en gezondheidsoplossingen.
- Mediq Medeco ondersteunt mensen in hun thuissituatie met de juiste medische hulpmiddelen, medicatie en zorgdiensten.
- Medtronic Trading NL BV Door innovatie en samenwerking helpt Medtronic bij het verlichten van pijn, het herstellen van de gezondheid en het verlengen van levens.

2. Lotgenotencontact en patiënten ondersteuning

Contacten met patiënten zijn essentieel voor onze organisatie: daardoor weten wij welke vragen en kwesties er bij patiënten leven, en dat bepaalt op welke onderwerpen wij ons richten bij belangenbehartiging. Omgekeerd proberen we patiënten zo goed mogelijk van dienst te zijn bij hun vragen.

Thea Boele en Loes van der Wolf beantwoordden ook in 2022 drie dagdelen per week de telefoon en reageerden op de e-mails met hulpvragen van mensen met bekkenbodemp Problemen. Zij doen dat als ervaringsdeskundigen met expertise op tal van klachten.

Uitgangspunt is dat een ervaringsdeskundige mensen ondersteunt bij het zoeken naar oplossingen en het stellen van de juiste vragen aan de behandelende arts, zonder op de stoel van de arts te gaan zitten. Desgewenst kan ze patiënten de namen of adressen geven van artsen die bekend staan als specialist op een bepaald medisch terrein. Daarbij wordt regelmatig een beroep gedaan op de medische beroepsbeoefenaren die vertegenwoordigd zijn in de Medische Adviesraad van B4A.

Het meest besproken onderwerp betrof klachten van verzakkingen en (fecale) incontinentie. De onderwerpen die verder aan de orde kwamen, betroffen o.a. pessarium ('ring'), stress- en urge-incontinentie, bekkenpijn, vaginisme, bekkenbodematjes, waaronder TVT-bandje, myomen ('vleesbomen') en ontlastingsverlies.

Ook kwamen klachten aan de orde die betrekking hadden op heftig bloedverlies bij menstrueren, overgangsklachten en klachten op het gebied van seksualiteitsbeleving na een operatie.

Facebook-groepen

Bekkenbodem4All beheert een openbare en meerdere besloten Facebookgroepen. De onderwerpen zijn 'Gynaecologische klachten en aandoeningen', en 'Bekkenbodemklachten man en vrouw'. Dit jaar is een nieuwe groep opgezet voor 'Darmverzakking en/of ontlastingsverlies'. Ook levert Bekkenbodem4All regelmatig bijdragen aan de Facebookgroep van de Incoclub. Lotgenoten vragen in deze groepen naar elkaars ervaringen bij aandoeningen en behandelingen en hoe daarmee om te gaan in het dagelijks leven. Er nemen geen medische experts deel, maar er wordt regelmatig verwezen naar ziekenhuizen waar patiënten goede ervaringen hebben.

Webinars

Omdat fysieke bijeenkomsten niet meer mogelijk waren, zijn in 2021 twee webinars georganiseerd om in Ook in 2022 is weer een webinar georganiseerd om in contact te komen met lotgenoten en om direct kennis te maken met medische experts. Webinars blijken nog steeds een effectieve en gewaardeerde manier te zijn om patiënten te helpen: het is laagdrempelig, er is geen reistijd, er kan teruggekeken worden en er kunnen tijdens en na afloop van het webinar vragen gesteld worden die op de website terug te lezen zijn. Dit jaar stond chronische bekkenpijn centraal, waar vijf medisch specialisten aan deelnamen.

Bert Messelink, uroloog en seksuoloog NVVS, sprak over ontstaan en behandelen van chronische bekkenpijn en pijneducatie.

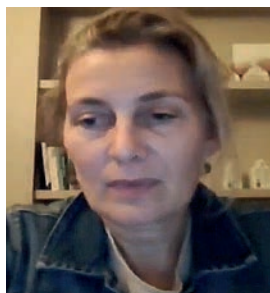
Alec Malmberg, gynaecoloog en bekkenpijn-specialist legde uit wat een (uro-) gynaecoloog voor patiënten kan betekenen en het belang van 'patient empowerment'.

Gidia Jacobs, gezondheidszorgpsycholoog en seksuoloog NVVS, vertelde wat een psycholoog-seksuoloog kan bieden als iemand bekkenpijn heeft.

Anke Verzijden, anesthesioloog en pijnspecialist, vertelde over de meest voorkomende klachten en de behandelmogelijkheden in samenwerking met andere artsen

Corine Adamse, bekkenfysiotherapeute, sprak over de behandelmogelijkheden bij chronische bekkenpijn

Het webinar is via deze link terug te kijken: <https://www.youtube.com/watch?v=nhkyrRSSvfs&t=103s>

3. Informatievoorziening en voorlichting

Beurzen en congressen

Helaas zijn in 2022 meerdere beurzen en bijeenkomsten van collega-patiëntenorganisaties afgeblazen vanwege Corona. De beurzen en bijeenkomsten die wel doorgingen, zijn:

- NHG- congres, 8 april in Den Bosch
- Florence Nightingale Fair, 11 en 12 maart in Veenendaal
- Nursing Experience zomereditie, 30 juni en 1 juli in Ede
- Florence Nightingale Winterfair, 2 en 3 november in Veenendaal
- Lichen Sclerosus landelijke dag, 5 november in Houten
- Nursing Experience wintereditie, 13 en 14 december in Den Bosch

Video's met bekkenbodemoefeningen

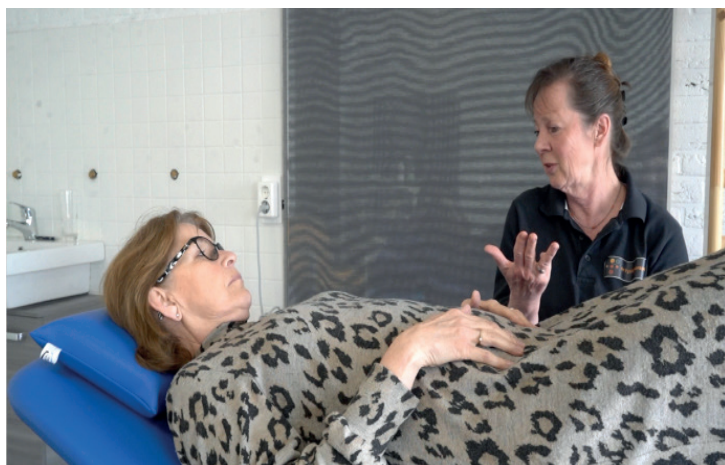
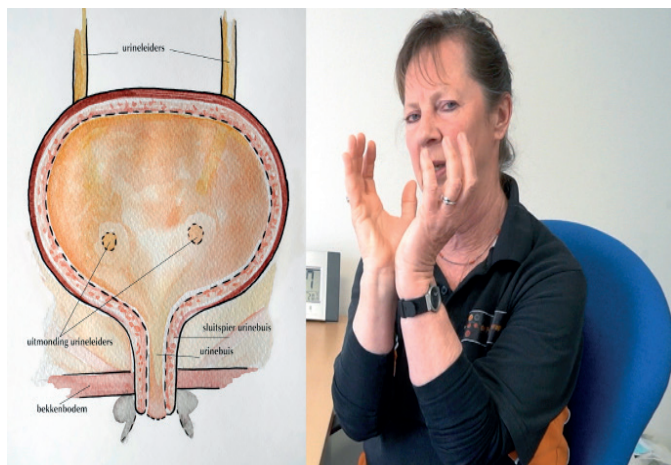
Tijdens de Nationale Gezondheidsbeurs is het altijd de meest gestelde vraag van bezoekers bij de Bekkenbodem4All-stand: zijn er ook voorbeelden van bekkenbodemoefeningen? In 2021 zijn deze video's ontwikkeld in afstemming met de NVFB (beroepsorganisatie voor bekkenfysiotherapeuten) en samen met bekkenfysiotherapeut Petra van Nierop 15 korte video's opgenomen, en in 2022 hebben we eraan gewerkt om deze video's breder onder de aandacht te brengen.

Rode draad is de beleving van de patiënt die (letterlijk) centraal staat, bedoeld om mannen en vrouwen op weg te helpen om meer contact met hun bekkenbodem te krijgen:

- Waar zitten de bekkenbodemspieren bij mannen en vrouwen en wat doen ze?
- Wat kunt u het beste doen bij plassen en poepen?
- Hoe kunt u de bekkenbodemspieren leren kennen en oefenen?
- Op welke manier werkt de bekkenbodem samen met de ademhaling en kunt u die inzetten in het dagelijks leven?
- Wat kunt u zelf doen om je bekkenbodem in een goede conditie te houden?
- En wat kan de bekkenfysiotherapeut voor u betekenen?

De video's zijn in 2022 goed bekeken (totaal >5000).

De video's zijn te vinden via <https://www.youtube.com/watch?v=-mbcyZO-S0o&list=PL5EYuKA9x9sQH-0Ni4dm7yrfZMFVxuFF3H&index=2>

Na goede ervaringen in 2020 is besloten om ook in 2022 de opzet van dit halfjaarlijkse magazine (oplage 2200 + digitale verspreiding via website) thematisch in te vullen: daarmee kunnen we patiënten met specifieke aandoeningen directer benaderen. In nummer 64 stonden gynaecologische klachten centraal en in nummer 65 was het thema duurzaamheid.

Bij het themanummer over gynaecologische klachten stond een overzicht van de meest voorkomende aandoeningen en behandelingen, inclusief innovaties, en verhalen van patiënten die met deze klachten te maken hebben (gehad). Het magazine heeft ertoe geleid dat we wetenschappelijke onderzoeken naar gynaecologische klachten in de schijnwerpers konden plaatsen en dat B4A nog vaker als partij bij wetenschappelijk onderzoek werd gevraagd.

Het themanummer over duurzaamheid week af van onze gewoonte om een medisch onderwerp centraal te stellen. Dat was niet voor niks. In Nederland is de zorgsector verantwoordelijk voor zo'n 7% van de CO₂-uitstoot. Ook is 4% van het afval en 13% van het grondstoffengebruik afkomstig uit de zorg. Zoomen we in op incontinentiemateriaal, iets waar een groot deel van onze achterban regelmatig gebruik van moet maken, dan vormt dit samen met luiers 8,3% van het huishoudelijk afval. In onze vuilnisbakken zit jaarlijks zo'n 200 miljoen kilo incontinentiemateriaal. Eenzelfde hoeveelheid wordt ingezameld via bedrijven en instellingen zoals verzorgingstehuizen. Bij elkaar opgeteld komt dat neer op 400 miljoen kilo. B4A wil patiënten hierbij geen schuldgevoel aan praten vanwege een aandoening waar zij natuurlijk niet voor gekozen hebben.

Maar het is wel belangrijk om bewust te geraken van de milieu-impact die de zorg heeft, en te onderzoeken of er verbeteringen mogelijk zijn. In dit nummer hebben we ervoor gekozen om in kaart te brengen wat de overheid, zorgverleners, fabrikanten en afvalverwerkers momenteel al doen om de zorg zo duurzaam mogelijk te maken. Rode draad bij al deze partijen is dat verduurzaming veel samenwerking met andere partijen vereist, want een verandering in de ene schakel van de zorgketen maakt dat een andere partij zich ook moet aanpassen. Gelukkig blijkt overal dat de wil om te verduurzamen heel groot is.

Dit magazine met thema duurzaamheid is een startpunt geweest van een nieuwe serie initiatieven. We zijn in structureel overleg met 'Gynae Goes Green' (samenwerkingsverband van gynaecologen die zich inzetten voor duurzaamheid) en bereiden een enquête voor om bij patiënten in kaart te brengen wat zij zelf aan verduurzaming kunnen doen.

Nieuwsberichten

De Nieuwsberichten worden gebruikt om te informeren over de vele projecten en activiteiten waar we ons mee bezig houden. In totaal zijn er 29 nieuwsberichten opgesteld. Regelmatig terugkomend zijn o.a. de oproepen aan patiënten om deel te nemen aan wetenschappelijk onderzoek, panels en enquêtes etc.

Social Media

Bekkenbodem4All is actief op Twitter (679), Facebook (besloten groepen(356) , openbare groep (815) en Instagram (365). Speciale aandacht heeft B4A ook hier gehad voor onderzoekers die op zoek zijn naar patiënten met specifieke aandoeningen. Zij willen deze patiënten graag vragen voorleggen als onderdeel van hun wetenschappelijk onderzoek. B4A doet oproepen voor deze patiënten op de website en alle sociale media.

Website

In 2022 waren er ruim 100.000 bezoeken op onze website www.bekkenbodem4all.nl. In 2022 is gewerkt aan vernieuwing van de website waarbij 6 klachtengroepen gedefinieerd zijn: gynaecologische klachten, problemen met plassen en poepen, verzakkingen, prostaat- en plasklachten bij mannen en problemen bij seksualiteit. Uitgangspunt is om zoveel mogelijk aanvullend te zijn aan hele goede websites die al bestaan, zoals bijvoorbeeld Bekkenbodemwijzer van NVOG / WBB en Thuisarts.nl. Daarbij kijken we goed wat onze toegevoegde waarde is ten opzichte van deze websites: wij benadrukken iets meer de stap om hulp te gaan zoeken, we laten de hele 'patiëntenreis' zien, en niet één stukje daarvan, en daardoor zijn we wel wat 'oppervlakkiger' maar wel vollediger dan de gespecialiseerde websites die de diepte ingaan. Ook onze onafhankelijkheid is erg belangrijk.

Overige bijdragen aan patiëntenvoorlichting van andere organisaties

Regelmatig leest / kijkt Bekkenbodem4All mee met te ontwikkelen informatiebrochures en folders, websites en uitlegvideo's van andere organisaties zoals ziekenhuizen en beroepsorganisaties van artsen. Daarbij letten we er altijd op dat de informatie goed begrijpelijk, volledig en herkenbaar is voor zo'n groot mogelijke groep patiënten.

4. Belangenbehartiging

Ook in 2022 is B4A als patiëntenorganisatie veelvuldig gevraagd te participeren in projectaanvragen, projecten, wetenschappelijk onderzoek, werkgroepen voor protocolontwikkeling, keuzehulpen, landelijke richtlijnen etc. Het kan hierbij gaan om het schrijven van aanbevelingsbrieven, maar steeds vaker neemt B4A inhoudelijk deel aan project- of werkgroepen. Ook is B4A actief bij het organiseren van patiënten vertegenwoordiging via o.a. focusgroepen

Hieronder een (niet uitputtend) overzicht van deze belangenbehartiging:

Bekkenpijn team 2.0 – via de MAR
Botox behandeling bij chronische bekkenpijn bij vrouwen - Radboud UMC
Clusterexpertisegroep cluster Bekkenbodemp en Proctologie – Kennisinstituut
Clusterexpertisegroep urineweginfecties en stenen – Kennisinstituut
Compare: hergebruik catheters - Erasmus MC
CONFIDEnCe plug studie bij fecale incontinentie (MUMC)
Disseminatie en implementatie keuzekaarten (NVDV)
Esmya - MYOMEX-2 projectgroep
Focusgroep consultkaarten in beeld (PFN)
Focusgroep Toekomstverkenning Meldpunt en Expertisecentrum Bijwerkingen Implantaten
Guideline panel Female LUTS - EAU
Herziening richtlijn urine-incontinentie voor de 2e en 3e lijnszorg – NVU
Herziening Standaard Mictieklachten bij mannen – NHG
Humane meetmodellen 2.0 – NWO
IMDI-doorbraakproject pessaria - RadboudUMC
Inventarisatie zorgpaden rondom bekkenbodemp zorg - SKMS
Keuzehulp myomen - Patient +
Keuzekaart plasklachten bij mannen - NHG
Keuzekaart Urineweginfecties - NHG
Langdurig pessariumgebruik - ETZ
Local Organising Committee The Hague 2023 - IUGA
Manifest inhaalslag kennis menstruatie- en hormoongerelateerde klachten – Womeninc.
Module Opportunistische Salpingectomie - Kennisinstituut
Module Urine incontinentie - urodynamisch onderzoek - FMS
Nazorg mesh - Ronde Tafel
Ontwikkeling richtlijn Minimaal Invasieve Chirurgie - Kennisinstituut
Patient Advisory Council - IUGA
Patient Website Working Group - IUGA
PGAS-studie - LUMC
Plasklachten bij mannen – Thuisarts.nl
Platform Hulpmiddelenzorg
Prioriteren kennisagenda anesthesiologie - via PFN
Prioritering kennisagenda NVOG - via PFN
Programma Uitkomstgerichte Zorg - stressincontinentie - ZINL
Programma Uitkomstgerichte Zorg : overactieve blaas - ZINL
Revisie van Richtlijn Urine incontinentie bij kinderen - FMS
Standaard Bedplassen - NHG
Standaard De overgang - NHG
Support Perineum onderzoek - Spaarne Gasthuis
Transparantiekalender indicatorset Stressincontinentie – NVOG
Verbetersignalement Zinnige Zorg bij vrouwen met bekkenbodempklachten - Zorginstituut
V-Notes – Catharina Ziekenhuis
Vrouwen met Persistent Genital Arousal Disorder (eerder Restless Genital Syndrome) - LUMC
Werkgroep consultkaart baarmoederhals afwijkingen - Kennisinstituut
Werkgroep voorstadia en preventie i.s.m. Olijf

Gebruikte afkortingen:

B4A	Stichting Bekkenbodem4All
CV&V	Continentie Verpleegkundigen en Verzorgenden
DON	Dwarslaesie Organisatie Nederland
FMS	Federatie Medisch Specialisten
GFI	Global Forum on Incontinence
MAR	Medische Advies Raad
NHG	Nederlands Huisartsen Genootschap
NVFB	Nederlandse Vereniging voor Bekkenfysiotherapie
NVOG	Nederlandse Vereniging voor Obstetrie en Gynaecologie
NVU	Nederlandse Vereniging Urologie
Patiënt +	Ontwikkeling en implementatie keuzehulpen- in gezamenlijke opdracht van zorgverleners, zorginstellingen, wetenschappelijke verenigingen en patiëntenverenigingen.
PCH	Platform Continentie Hulpmiddelenzorg
PDSB	Prikkelbare Darm Syndroom Belangenvereniging
PFN	Patiënten Federatie Nederland
PGO	Support Patiënten- en Gehandicaptenorganisatie: advies en opleiding voor zorg/welzijn
Vilans	Landelijke kennisorganisatie voor langdurende zorg
VSOP	Vereniging Samenwerkende Ouder- en Patiëntenorganisaties voor zeldzame en genetische aandoeningen in Nederland.
ZonMw	Nederlandse organisatie voor gezondheidsonderzoek en zorginnovatie
ZorgKeuzeLab	Ontwikkeling van keuzehulpen met wetenschappelijke en patiëntenverenigingen

